

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อากาศก็แปรปรวน คนก็แปรปรวน สังคมก็วุ่นวาย แล้วเราเกิดมาอยู่กับโลกแล้ว เราจะเอาอะไรเป็นที่พึ่งล่ะ พุทธศาสนานะ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งการใช้ปัญญา พุทธศาสนาครูบาอาจารย์ท่านพูดบ่อยว่าคนไม่มีวาสนาไม่ได้นับถือนะ คนไม่มีวาสนาไม่ได้นับถือเพราะอะไร เพราะพุทธศาสนานี้ต้องพึ่งตัวเอง แต่ศาสนาอื่นเขาอ่อนวอน เอาใจใหม่ เป็นที่พึ่งมีพี่เลี้ยงมีคนคอยดูแล เห็นใหม่ มีอะไรก็อาศัยเขาหมดเลย อาศัยพระเจ้าอาศัยต่างๆ มันมีคนคุ้มครองดูแล แต่พุทธศาสนาพระพุทธรูปเจ้าสอนว่า อดุดาหิ อดุดโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนเท่านั้นที่จะเอาตนพ้นจาก อาสวะกิเลสได้ ตนเท่านั้นจะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเพียงผู้ชี้ทาง

แต่ศาสนาอื่นบอกอย่างนี้ใหม่ ศาสนาอื่นบอกว่ามีที่พึ่งที่อาศัยไปอาศัยเขาทั้งนั้น อ่อนวอนเขาได้ทั้งนั้นเลยแล้วก็ทำได้เป็นจริงตามนั้น แต่พุทธศาสนาให้สอนกลับมาที่ เรา ในสังคมทุกสังคมมีคนดีและคนชั่วปนเปกันไป ในฤดูกาลก็มีการเปลี่ยนแปลง ในความคิดความรู้สึกของคนเรานั้นก็มีกิเลสมีกรรมปนเปกันไป มันมีการปนเปกันไป ระหว่างความดีและความชั่ว ความดีที่เราตั้งใจปรารถนาเอา ความชั่วไม่ต้องพูดถึงมัน เพราะต้นเหตุหยาบคายอยาก พญามาร ที่อยู่ของพญามารคือในภวาสวะ คือภพ คือที่อยู่ของ มาร เรายังต้องมีบ้านมีเรือนที่อาศัย เวลาเรามีที่อาศัยเห็นใหม่ เราทำความสงบของใจ มีที่พึ่งอาศัย ใจมีความสงบของใจเหมือนมีบ้านมีเรือน แต่ถ้าไม่มีบ้านมีเรือนคนเรา เหมือนคนเร่ร่อนคนไม่มีบ้าน คนไม่มีบ้านเขาต้องอาศัยนอนตามพุ่มไม้ อาศัยชายคา บ้านคนอื่น นี่ก็เหมือนกันถ้าเราไม่มีหลักมีเกณฑ์ ในหัวใจเราไม่มีที่พึ่ง ถ้าเราหาที่พึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ใจ เองมีกรรมเป็นที่พึ่งเกิด อย่าให้มีบุคคลเป็นที่พึ่งเลย จงมีกรรมเป็นที่พึ่งเกิด แต่กรรมเห็นใหม่สภาวะธรรม

เราบอกธรรมชาติๆ ธรรมชาติมันเปลี่ยนแปลง ธรรมชาติมันหมุนเวียน สังขธรรม อริยสัจเห็นใหม่ จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ มันเข้าใจสังขธรรมความจริงแล้ววางสังขธรรมความจริงนั้นไว้ เราไปยึดสังขธรรม คุณติ รตธา เครื่องดำเนินพาให้เรามาถึงวัดนี้ได้ ถ้าเราไปติดวารถของเรา รถของเรา แล้วเราไม่ลงจากรถ เราจะถึงที่นี่ได้อย่างไร นี่ก็

เหมือนกันธรรมดาๆ นะ สัพเพ ชัมมา อนัตตา สภาวะอนัตตา สภาวะความแปรปรวน สภาวะความเปลี่ยนแปลงนี้มันจะส่งให้เราไปถึงธรรม สัจธรรม สัจจะ ความจริงอันหนึ่ง แล้วสัจธรรมมันเกิดมาจากไหนละ

เกิดจากความแปรปรวนเห็นใหม่เวลาเราประพฤติปฏิบัติกันนะ อันนั้นก็ เป็นกิเลส อันนี้ก็ เป็นกิเลส อันนั้นก็ห้ามทำๆ ห้ามไปหมดเลย แล้วจะเอาอะไรละ นี่ดอกบัว เกิดจากโคลนตม ธรรมะเกิดจากอธรรม ธรรมะ อธรรม มัน เป็นของคู่กันมา แล้วธรรมะ ในสิ่งที่จริงนี้ มันมีของมันในหัวใจ ฉะนั้นเวลาประพฤติปฏิบัติ อย่าท้อแท้ มัน เป็นธรรมดา เราเกิดมานะ เราเป็นคนมันมีศรีสุขเรามีบุญกุศลมากมายมหาศาลขนาดไหน โรคชรา เป็นโรคประจำตัวเราละ ชีวิตนี้มีการพลัดพรากกันเป็นที่สุด เราต้องชราภาพ เรา ต้องตายไปเป็นธรรมดา มัน เป็นไปตามธรรมชาติมันเป็นความจริงอันหนึ่ง

เราเกิดมาเราเกิดจากธรรมชาติ ใช้เกิดจากกรรมเกิดจากพ่อจากแม่ พ่อเกิดจากพ่อ จากแม่ นี่ใจเรามาปฏิสนธิเอง ใจเราต่างหากนะ เกิดจากพ่อจากแม่ มัน เป็นวิญญูะ มัน เป็นผลของวิญญูะ มัน เป็นเรื่องของการเวียนตายเวียนเกิดเรื่องของฤดูกาล แต่จิตของเรามันมี กรรมของมัน มันต้องเกิดไม่เกิดเป็นมนุษย์ก็เป็นเทวดาเป็นอินทร์เป็นพรหมเกิดในนรก อเวจี มันต้องเกิดอยู่แล้ว จิตนี้ต้องเกิดต้องหมุนเวียนไปตามธรรมชาติของมัน จิตนี้มีอยู่ แต่ไม่ใช่คงที่ มันแปรสภาพมันตามบุญตามกุศล บุญกุศลขับเคลื่อนให้มันเกิด

ฉะนั้นเราเกิดมาด้วยกรรมของเรา สภาวะที่เกิดโดยธรรมชาติ เราเกิดเราก็ต้องตาย เป็นธรรมชาติ โรคชรามัน เป็นโรคประจำธาตุชั้นชั้นมันเป็นธรรมชาติของมัน ชีวิตนี้มีการ พลัดพรากเป็นที่สุด เราเกิดในพุทธศาสนาเราจะประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา มันต้อง ตั้งใจแล้วพยายามฝืน ฝืนอะไร ฝืนกิเลส แต่ธรรมะไม่ต้องฝืนเราพยายามสร้างสม ขึ้นมา มันมีของมันโดยธรรมชาติอยู่แล้ว อวิชา ถ้ามันไม่มีอวิชา ไม่มี ความไม่รู้ในตัว มันเอง มันจะเกิดได้อย่างไร เราไม่รู้สีกตัวเราเอง เราไปเจอสภาวะไหน ก็ อ้อ อ้อ ต่อเมื่อ มัน เป็นอดีตไปแล้ว

สิ่งที่ผ่านมานะรับรู้แต่สิ่งที่ เป็นอดีตมาทั้งนั้นเลย แต่ปัจจุบันเราไม่รู้ไม่ได้ เราไม่รู้ไม่ได้เพราะอะไร เพราะสิ่งที่จิตมันเคลื่อน ดูลิ เวลา มีความคิดขึ้นมาสมองมันสั่งงาน ถ้า ไม่มีจิตนะคนตายก็มีสมอง คนเป็น อัลไซเมอร์ ก็มีสมอง คนเป็นเจ้าชายนิทรา ก็มีสมอง มันมีสมองทั้งนั้นแล้วสมองไม่สั่งงาน สมองมันเสื่อมสภาพถ้ามันไม่มีจิต เวลาสมอง

เสื่อมสภาพนะคนเราเวลาเส้นเลือดแตกเห็นใหม่ เขานอนอยู่โรงพยาบาลเวลาเราไปพูด เขาตอบสนองเราไม่ได้แต่เขามีความรู้สึกนะ เขามีความรู้สึกเขามีความเสียใจ เขามีน้ำตาไหลนะ เห็นใหม่นี้สมองมันสั่งการไม่ได้ แต่ทำไมจิตมันรับรู้ละ

คนเราเวลาเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต มันขยับไม่ได้ แต่เวลาเราไปพูดนะเขารับรู้ได้ แต่เขาตอบสนองเราไม่ได้นะ เขากระดิกมือรับรู้ได้ เขารับรู้ของเขาได้ นี่ใจจิตมันสั่งสมอง ถ้าไม่มีจิตสั่งขึ้นมา ถ้าจิตมันไม่มีพลังสั่งขึ้นมา สมองมันจะทำงานได้อย่างไร นี่ก็เหมือนกันเวลาจิตมันสั่งสมอง จิตมันมีวิชชามันก็สั่งไปตามความพอใจของมัน แต่เราสร้างบุญกุศลของเราขึ้นมา

ในสังคมทุกสังคมนะมีคนดีและคนเลวคละเคล้ากันไป ในการเกิดความคิดของเราในการประพฤติปฏิบัติของเรานั้นก็มีความถูกความผิดคละเคล้ากันไป เราจะบอกเอาความถูกเอาธรรมะปฏิบัติธรรม ผิดไม่เอาเลย ถ้ามีความอยากเป็นต้นหาทะยานอยาก ทุกอย่างเป็นต้นหาความทะยานอยาก มันมีของมันอยู่ รากเหง้ามันมีของมัน แล้วเราจะมาชำระมัน

เราต้องทำความสงบของใจ ถ้าใจมันสงบขึ้นมาได้ ถ้าใจมันสงบขึ้นมา มันเหมือนกับปลาทวนน้ำ ปลาเป็นว้ายทวนน้ำมันก็ลำบากลำบากนพอสสมควรอยู่แล้ว พอลำบากลำบากขึ้นมามันจะไปวางไข่ นะ พอวางไข่เสร็จมันจะโดนสัตว์อื่นกิน ไข่มันอีก นี่ก็เหมือนกันเราไปทำความสงบของใจขึ้นมาจะมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา นะ กิเลสมันก็แอบกินแอบทำลายตลอดเวลา แอบทำลายนะสมาธิดีนะนั่น ปัญญา มันจะเกิดนะ กิเลสมันเลี่ยมมันทำลายตลอดเวลา เราปลาเป็นนะว้ายทวนน้ำ เราไปวางไข่ จิตมันทำผลงานของมันขึ้นมา ด้วยการทดสอบตรวจสอบของเราเห็นใหม่ แล้วรักษาดูแล มันจะเป็นอย่างไรนะ

ถ้ามันมีเวรมีกรรม ต่อกันขึ้นมา ไข่มันก็โดนปลาอื่นกินหมด แต่ปีหน้าเราก็จะวางไข่เราจะทำ นี่ก็เหมือนกันเราจะทำของเราไปนะ ในพระไตรปิฎก พระโพธิสัตว์ เกิดเป็นกระรอก ปีนอยู่บนต้นมะพร้าว อยู่ริมทะเล ลมมันพัดแรงมาก พาเอาลูกกระรอกตกไปในทะเล

มันรักลูกมันมากนะ มันเอาหางลงไปจุ่มน้ำทะเลขึ้นมาสะบัด จุ่มน้ำทะเลขึ้นมาสะบัดจนเทวดาทนไม่ไหวนะ เทวดาก็แปลงกายมาเป็นเทพบุตรถามว่า จะทำอะไร จะวิดน้ำทะเลนี้ให้แห้ง วิดน้ำทะเลนี้ให้แห้ง ทำไมละ ก็ลูกตกลงไปในทะเลนั่น เอาอะไร

วิดเอาหางไปจุ่มน้ำทะเลขึ้นมาสะบัด น้ำทะเลจะแห้งได้ไหม มันเป็นไปไม่ได้ จะ เป็นไปไม่ได้หรือเป็นไปไม่ได้ไม่รู้ แต่จะทำ เป็นพระโพธิสัตว์นะ ใช้ความเพียรของท่าน ท่านเอาหางกระรอกไปแช่น้ำขึ้นมาสะบัด จะวิดน้ำทะเลให้แห้ง เพื่ออะไร เพื่อจะเอาลูก นั้นกินมา

นี่ความเพียรเห็นไหม เราเอาอย่างนี้มาเป็นคติสิ แล้วมาคติถ้าเราทำของเรา เรา จะมีความตั้งใจของเราไหม ดูพระโพธิสัตว์ชาติที่เกิดเป็นกระรอกเขายังจะวิดทะเลให้ แห้งเลย แล้วเราทำของเรา เราตั้งใจของเรามันก็มีความตั้งใจของเราขึ้นมา มันจะถูกจะ ผิด มันจะทดสอบตรวจสอบของเราได้ คติธรรมนะเวลาศึกษาธรรมะพระพุทธเจ้า เวลา อ่านพระไตรปิฎก เอามาเป็นคติเรา เอามาเร่งเร้าเราให้เรามีกำลังใจขึ้นมา เราจะได้ต่อสู้ กับกิเลสเราได้ ไม่ได้ต่อสู้กับใครเลยต่อสู้กับกิเลสของเรา

กิเลสของเรามันจะเจาะขาดตลอด มันจะทำให้เหนื่อยเนื้อดำใจ มันจะทำให้ท้อแท้ ตลอดไป แล้วทำแล้วมันจะไม่ได้ผล พระพุทธเจ้านะไม่มีใครสอนนะ ท่านไปศึกษากับ ลัทธิต่างๆ ศึกษามาแล้วก็ปฏิเสธ เพราะมันไม่ให้ผลตามความเป็นจริง แต่อันนี้มันยืนยัน นะ หนาวก็รู้ว่าหนาว ร้อนก็รู้ว่าร้อน จิตสัมผัสมันรู้ได้ พอปฏิบัติแล้วมันยังไม่เป็นไป มันยังไม่เป็นไปเพราะเหตุใด หาเหตุ หาผลแล้วใช้ปัญญาใคร่ครวญ พอปัญญามัน วงรอบหนึ่ง ปัญญามันเกิดขึ้นมานะ มันจะปล่อยวาง คำว่าปล่อยวาง ปล่อยวางการยึด มัน ยึดมันว่าจะต้องได้ ต้องเป็นอย่างนี้ๆ

พอมันปล่อยวางนะ เฮ้อ... มันสบายรอบหนึ่งนะ แต่ถ้ามันเครียดมันเครียด เพราะอะไร เพราะมันยึดใจ ทำแล้วมันต้องได้ ทำแล้วมันต้องได้ แต่มันได้ถูกได้ผิดละ ได้สิ่งใดละ ถ้ามันได้ถูกหรือได้ผิด ยังไม่ขมิ้นมาปฏิบัติไม่ได้สมความเป็นจริงเห็นไหม เพราะอะไร คุณสิ เวลาเราทำอาหารไฟอ่อนไฟแก่ ไฟสมควรไฟขนาดไหน มันจะสมควร ขนาดไหนมันจะเป็นไป หน้าที่ของเรามีเท่านี้ อาหารมันจะสุกเพราะอุณหภูมิเพราะการ กระทำของเรา เพราะความชำนาญของเรา การประพฤติปฏิบัติของเราก็เหมือนกัน

หน้าที่ของเราก็คือตั้งสติกำหนด พุทโธ ของเราเข้าไป กำหนดพุทโธของเรา เหมือนเราทำอาหาร มันจะสุกเมื่อไหร่ข้างหน้านี้มันอยู่ที่เรากระทำ อย่างน้อยเนื้อดำใจ เรา ทำแล้วเรามีบุญกุศลแล้ว บุญกุศลที่ไหน บุญกุศลที่ทำให้เราหูตาสว่างนี้ไง คุณสิเวลาเรา ไปตามถนนเห็นไหม คุณสิคนบ้าคนบอ นำสงสารเขาไหมเขาก็เหมือนเรานี้แหละ เขาก็มี

จิตวิญญาณเหมือนกัน แต่เขาขาดสติเขาก็มีชีวิตนะ เขาเก็บของข้างทางไปโดยที่เขาไม่รู้สึกตัวเขาเลย นี่ชีวิตเขาเป็นอย่างนั้น

แล้วชีวิตของเราละ เราตั้งใจของเราเราปฏิบัติของเรา เรามีสติปัญญาของเราเห็นใหม่ ชีวิตเรารู้ว่าเขา ถ้าดูอย่างนั้นมา ชีวิตเรามันก็มีคุณค่าขึ้นมา แล้วเราประพฤติปฏิบัติองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านว่าไม่มีอะไรดีไปกว่านี้แล้วละ มีการกระทำแต่มันจะทำได้หรือไม่ได้ อยู่ที่อำนาจวาสนาบารมี อยู่ที่การกระทำ วาสนามันอยู่ที่ไหน วาสนาอยู่ในกำมือเรานี้ไง กรรมคือการกระทำ ก็เรากำไว้นะ แบบอกลิตี นี่จิตมันยึดไว้ยึดมันถือมัน

มันจะเป็นอย่างไรก็เป็น ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี เวลาจะตั้งใจทำจริง มันจะเป็นอย่างนั้น อุปสรรคจะมีขนาดไหนก็มี อุปสรรคมีทุกคน หลวงปู่มั่นท่านมีอุปสรรคขนาดไหน ครูบาอาจารย์ท่านมีอุปสรรค หลวงตาท่านพูดประจำ เวลาฟังหลวงปู่มั่นท่านพูดถึงประสบการณ์ของท่านนะ ต้องหันหน้าเข้าข้างฝาแล้วน้ำตาไหล สงสารท่าน แทนท่านนะ แต่ท่านเองท่านพูดถึงประสบการณ์ของท่าน ว่าไปที่ไหนมีอุปสรรคขนาดไหน อุปสรรคที่สังคมเขาต่อต้าน อุปสรรคตั้งแต่มีทุกอย่างไปหมดเลย เพราะสังคมตอนนั้นยังไม่ยอมรับ

ท่านทำของท่านมาเวลาเล่าให้หลวงตาฟังหลวงตาท่านจับเส็นใจ เวลากลางคืนท่านนอนเส็นกัน เวลาพูดสนทนาคู่กันท่านจะเล่าประสบการณ์ให้ฟัง ว่าท่านได้ผ่านความทุกข์ยากมาขนาดไหน หลวงตาท่านบอกท่านเป็นหน้าเข้าข้างฝา แล้วน้ำตาไหล ไอ้คนเล่าไม่รู้เรื่องนะ เพราะเล่าประสบการณ์ที่มันผ่านไปแล้ว ใจใหม่ ของมันผ่านไปแล้ว ท่านประสบของท่านมาแต่ไอ้เราฟังสิ นี่ใจเราเอาคติธรรมดี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านประพฤติปฏิบัติมาขนาดไหน เอาอย่างนี้มาเป็นสิ่งเร้า

หลวงตาบอก ศาสดาของเราครูเอกของเรา ครูบาอาจารย์ของท่านมีหลักเกณฑ์ของท่าน ท่านทำให้เราดู นั่นผลมันมี เราจะได้ไม่ได้ผลมันมีเราเห็นๆอยู่ แต่สิ่งที่เราทำมันยังไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้นมา มันเป็นบุญกุศลเพราะเราปฏิบัติบูชา เราปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้ามันทำเป็นสมมติขึ้นมาเป็นปัญญาขึ้นมา เป็นสมบัติของเราละ เราประพฤติปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มรรคผล ผลที่เกิดประโยชน์เกิดกับเราทั้งนั้นเลย เห็นไหม

เราเกิดในสังคมไทย เรามีในหลวงที่เป็นมงคลอย่างยิ่ง เราทำบุญกุศลอุทิศให้ในหลวงเราได้เองทั้งนั้นเลย เราอุทิศให้ท่านแต่เราก็ได้เพราะเราเป็นคนทำ นี่ก็เหมือนกัน เราประพฤติปฏิบัติธรรมบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลามันสงบเราสงบนะ เวลาปัญญาเกิดเกิดกับเรานะ เรานูขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่เราได้ประโยชน์นะ สิ่งนี้มันเกิดกับเรา เราตั้งใจ อย่างน้อยเนื้อต่ำใจ สังคมทุกสังคมมีคนดีและคนเลวปนกัน ในหัวใจเราก็มีกิเลสตัดหาความทะยานอยาก และธรรมะที่เราพยายามค้นคว้าของเราอยู่เหมือนกัน

สิ่งใดมีกำลังมากกว่ามันก็ดูดกระชากกันไป คุณสิ ถ้าสังคมมีคนเลวมากกว่าสังคมนั้นก็มึนมองต่างไป สังคมที่มีคนดีชักนำสังคมมันก็เป็นความดีนั้นไป ปัญญาของเราสติปัญญาของเรา ถ้ามันชักนำใจของเราให้เป็นที่ดี มันก็เป็นประโยชน์กับเรา แต่ถ้ากิเลสตัดหาความทะยานอยากมันชักนำไป เราก็น้อยเนื้อต่ำใจมันก็.. เราปล่อย ดีก็ปล่อย ชั่วก็ปล่อย อยู่เป็นกลางอยู่กับปัจจุบัน อยู่กับสติปัญญาของเรา ประพฤติปฏิบัติของเราให้ถึงที่สุด

ดูกระรอกสิ มันยังชอบน้ำเอามาสะบัดๆ เห็นไหม สูดหายใจแล้วเทวดาเอาคืนมาให้ นี้อยู่ในพระไตรปิฎก อยู่ในอรรถกถาพระไตรปิฎกเนี่ย เพราะเป็นพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์สร้างบุญญาบารมีมาขนาดนั้น ทำจริงทำจริงจะได้ผลไม่ได้ผลก็จะทำอย่างนั้น จะทำอย่างนั้น ถึงที่สุดผลมันจะตอบสนองมาเพราะ ความเข้มแข็งของเรา เพราะความจริงจังของเรา

เราถึงว่าอย่างน้อยเนื้อต่ำใจการประพฤติปฏิบัติเล็กน้อยเนื้อต่ำใจนี่คือกิเลสตัดหาความทะยานอยากทั้งนั้น มันคอยเจาะขางมันคอยจะผลักให้ล้มตลอดเวลา แต่กำลังใจสติของเรา เราต้องฟื้นด้วยตัวของเราเอง พุทธศาสนาสอน อดตาหิ อดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนจะเอาตนพ้นจากกิเลสได้ เอวัง